

KŘÍŽOVÁ CESTA

— Ostré u Úštěku —
s litoměřickým biskupem
Mons. Janem Baxantem

ÚVODNÍ SLOVO

Modlitba, resp. pobožnost Křížové cesty, je považována za tradiční způsob rozhovoru věřícího křesťana s Bohem. To, co je tradiční, je osvědčené, a nikoliv zpozdilé a překonané. Ten, kdo se modlí Křížovou cestu, medituje, rozjímá o utrpení Ježíše Krista i jeho Matky Marie. Vybavuje si v mysli i v srdci životy blízkých Ježíšových učedníků a učednic. Vyjadřuje své zbožné úvahy slovem, a to společně s ostatními, protože tato modlitba je velmi často konána ve společenství stejně smýšlejících lidí. Modlitebníci jsou v pohybu: putuje se od jednoho zastavení k druhému. Není zde přítomen žádný mdlý a únavný bigotní postoj. Pobožnost Křížové cesty je živou modlitbou tím spíše, když je uskutečňována s dětmi, jejich rodiči a prarodiči, zasvěcenými osobami i náhodnými turisty tak, jak je tomu na Kalvárii v Ostrém u Úštěku na Litoměřicku vždy na Velký pátek dopoledne. Je to mimořádně plodně využitý čas kajícího postního dne.

Mons. Jan BAXANT
Biskup litoměřický

ZAHAJOVACÍ ZASTAVENÍ

Otcové jezuité dobře věděli, že všechny modlitby a prosby kohokoliv z nás procházejí rukama Panny Marie, Prostřednice všech milostí. Jakýsi předvoj Křížové cesty na Ostrém u Úštěku je kaplička s působivým výjevem: setkání plačící Matky Marie s Kristem, statečným a odhodlaným k oběti přinést spásu za nás, hříšníky. Nelze vykonat pobožnost Křížové cesty bez tohoto zjištění, že totiž Spasitel Kristus je jediným Zachráncem člověka a lidstva, a současně jeho Matka Maria je první jeho učednicí, sice plačící, ale snad dojetím, že její Syn je ochoten vydat sebe za každého člověka.

I.

Ježíš je odsouzen: jak častá bývají i křivá obvinění, vedoucí k odsouzení, „zlomení“ hole nad nevinným člověkem. Kdo si troufne odsuzovat nevinného člověka, snadno odsoudí i samotného Krista, neboť cokoliv učiníme komukoliv z lidí, činíme to Kristu. A kdo z nás může o sobě tvrdit, že vynáší spravedlivý výrok vedoucí k obvinění a odsouzení, když nikomu nevidíme do duše?

II.

Ježíš přijímá kříž: těžký kříž nebyl na Ježíše vložen, Ježíš nebyl k nesení přinucen. Tuto životní situaci přijímá dobrovolně s myšlenkou spasit nás všechny i za takovou cenu. Každá naše oběť a utrpení se může stát příležitostí k pokání za hříchy naše i našich bližních, může pročistit naše úmysly žít pro druhé.

III.

Ježíšův první pád: Kristus svým pádem zcela veřejně přiznává, že není gymnastický sebevědomý silák, ale člověk s veškerou lidskou křehkostí. Co však jasně svým pokračováním na křížové cestě dokazuje, že jeho duch je silný.

Ježíš potkává svoji matku

IV.

Ježíš se setkává se svou matkou Marií: Maria, matka Ježíšova a matka naše, dobře ví, kde je její místo. Nikoliv na výsluní a stupních popularity. Je přítomna tam, kde trpící lidé své bolesti snášejí v tichosti. Je nablízku i svému synu Ježíši, neboť i on trpí tiše, statečně a odhodlaně.

Šimon pomáhá Ježíši nést kříž

V.

Šimon pomáhá Ježíši nést kříž: je spíše donucen, a nemůžeme mu to mít za zlé. Vracel se z celodenní práce domů k rodině, ke své manželce a dětem. Nebyl on spasitelem, aby kříž nesl dobrovolně, ale pomocníkem, třeba z donucení, ale unaveným. Přesto i takový pomocník Ježíši alespoň trochu prospěl.

Veronika podává Ježíši roucho

VI.

Veronika podává Ježíši roušku: jen ona jediná se Ježíše zastala, k Němu se přihlásila, pomohla Mu, jak mohla. Podala Mu obyčejný kousek látky k osušení zpotené a špinavé tváře. Milující lidé konají drobné věci, ale statečně a opravdově. Ježíšova odměna hrdinné Veronice byla obrovská!

Ježíš podruhé pod křížem padá

VII.

Ježíšův druhý pád: Ježíš jako člověk nebyl slabochem, ani lidskou bytostí útlocitné povahy. Byl to zdatný muž, ale opakovaně svými pády podává důkaz neúnosné tíhy lidských hříchů, které jako nesnesitelné břemeno nese. Nelze se divit, že i on, Ježíš, pod touto tíhou opět padá.

Ježíš napomíná plačící ženy

VIII.

Ježíš potkává plačící ženy: Ježíš neodmítá cit, do slova jemnocit žen, matek, ani nepohrdá jejich emotivním pláčem. I v této chvíli, těsně před vrcholem Kalvárie, napomíná, poučuje, varuje. Je přece pro člověka důležité si vyslechnout pravdu o sobě, o svých vinách a hříších.

Ježíš potřetí pod křížem padá

IX.

Ježíšův třetí pád: v podobné situaci, pokud si ji vůbec dovedeme představit, by už nikdo jiný z tak těžkého pádu nepovstal. On ano. Nedokážeme si to vysvětlit jinak, než že v Kristu je cosi jako hnací motor: odhodlanost obětovat se pro druhé za jakoukoliv cenu, až do konce.

Ježíš obnažen a žluči napájen

X.

Z Ježíše strhali šaty, je odhalen: ano, šaty strhali, Ježíš přede všemi zraky stojí nahý, potupený, zesměšněný. I kdyby z něho strhali cokoliv dalšího, do Ježíšovy duše vidět nemohli. Motivy jeho obětujícího se jednání až k potupě nahoty nespatří nikdo. Ani my dokonale nikdy nepochopíme skryté motivy jednání druhých lidí.

Ježíš na kříž přibít

XI.

Ježíše přibíjejí na kříž: nebylo nutné Ježíše nejprve spoutat až k bezmocnosti jeho údů. On se nechal přibít. On neunikne, vydanost k dokonalé oběti si nerozmyslí. Projeví statečnost až do konce. Tělo přibitím sice znehybní, Kristovu lásku k lidem, i k jeho vrahům, přibít nikdy nemohou.

Ježíš na kříži umírá

XII.

Ježíš umírá: poslední Ježíšův výdech, ono: „dokonáno jest“, to není konec jedné lidské tragédie. Toto Ježíšovo závěrečné vydechnutí má první ovoce: je potvrzeno, že jsme byli vykoupeni, zachráněni, spaseni. Kající lotr by nám mohl vyprávět!

XIII.

Mrtvé Ježíšovo tělo snímají z kříže: vyčerpané, doslova zničené a mrtvé ztuhlé údy mají krásné odpočinutí: klín, objetí, náruč Panny Marie. Co všechno můžeme Panně Marii svěřit, když unesla i bezvládné tělo svého Syna!

XIV.

Mrtvé Ježíšovo tělo ukládají do hrobu: bylo nutné ještě přivalit náhrobní kámen a hrob zajistit vojenskou stráží. Brzy se však i tak zabezpečený hrob stane místem uvolněným, prostorem prázdným. I naše nesmrtelné, avšak mnohdy hříchy obtížené duše jsou Ježíšovým zmrtvýchvstáním doslova vysvobozeny z hrobů. Balvan úzkosti provinění je odvalen, aby se dostavilo štěstí a pokoj Božího odpuštění.

Tato redukovaná verze původního vydání brožury není určena pro komerční použití. Je určena pouze pro osobní potřebu věřících v době nouzového stavu, vyhlášeného vládou České republiky z důvodu pandemie koronavirové nákazy.

(Litoměřice, 29. března 2020)

Kompletní brožura v tištěné podobě bude po skončení současných hygienických opatření k zakoupení na recepci litoměřické biskupské kurie.

© Jan Baxant, 2020
Foto: © Martin Davídek
Grafická úprava: StudioLinka
Vydalo v roce 2020
Biskupství litoměřické
www.dltm.cz